

ФОРМУВАННЯ МОДЕЛЕЙ ЕКОНОМІКИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ТИПУ ЯК НАПРЯМ РЕАЛІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ СТРАТЕГІЙ ІННОВАЦІЙНОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Бурхливий розвиток науково-технічного прогресу спричинив інформатизацію сучасної економіки. У зв'язку з цим ефективний розвиток різних країн світу потребує розроблення і використання моделей економіки інформаційного типу. Дослідження моделей економіки інформаційного типу різних країн і регіонів світу набуває великого наукового і практичного значення.

Найбільш актуальними для стратегій інноваційного економічного розвитку світу мають американо-англійська, європейська, японська і младазійська моделі економіки інформаційного типу [1, с. 55 - 56].

Американо-англійська модель розбудови економіки інформаційного типу побудована на загальній концепції соціально-економічного розвитку певної держави, яка передбачає превалювання приватного сектору над функціями держави в усіх напрямках розбудови суспільства та економічної системи. Відомими є американський вплив на комунікаційні технології та формування інформаційної сфери, які є відчутними у процесах глобалізації, міжнародній політиці та світовій економіці. Ця модель передбачає інтенсивний розвиток електронних комунікацій для встановлення соціальних, політичних і культурних зв'язків. Проблема розвитку універсальних послуг має важливе значення у програмах інформаційного суспільства США та Великобританії, вона вирішується за допомогою стратегії поліпшення якості інформаційних послуг, соціальної орієнтації держави. Специфічною рисою американо-англійської моделі інформаційної економіки є вплив чинного законодавства на розвиток перспективних галузей економіки, права інтелектуальної власності, соціального захисту населення.

Європейська модель інформаційної економіки вирізняється стратегією європейської інтеграції; визначенням пріоритетності «об'єднаної Європи»; пошуками рівноваги між контролем з боку держави та стихією ринку; динамічним поєднанням державних інтересів і прагнень приватного та корпоративного бізнесу з урахуванням того, що роль кожного з них може змінюватись у часі та просторі. Характерними рисами європейської моделі виступають варіативність і політична спрямованість економічних програм побудови інформаційної економіки для різних країн. Вони зумовлені новою європейською геополітикою, становленням інформаційної (інтелектуальної) економіки, різними можливостями постіндустріального розвитку. Водночас у межах європейської моделі можна виокремити західноєвропейську,

скандинавську, центральноєвропейську, східноєвропейську стратегії 144 соціально-економічного розвитку держави.

Японська модель інформаційної економіки спрямована на вдосконалення системи корпоративного управління усіма секторами економіки за принципом ієрархічної піраміди, в основу якої покладена тріада концептуальних положень: вдячність, відповідальність, взаємодопомогу вищого і нижчого рівнів стратегічного управління, що дозволяє використовувати пріоритетний розвиток інформаційних технологій і впровадження інформаційних послуг у різних сферах забезпечення життєдіяльності країни. За результатами аналізу японських експериментальних моделей інформаційної економіки визначальними інструментальними технологіями можна визнати модельні рішення «Тама ККІС» і «ХІ-ОВІС».

Младоазійська модель є стратегією формування інноваційної економіки у макроекономічному регіоні Східної та Південно-Східної Азії – епіцентрі індустріального та інформаційного розвитку, до якого належать Південна Корея, Тайвань, Сінгапур і Гонконг, а в останні роки – Таїланд, Малайзія та В'єтнам. Вона є трансформованою японською ідеєю, успіх якої формалізується за умови підтримання стабільності макроекономічного та політичного середовища і більш тісного співробітництва держави з приватним капіталом. Уряди приймають рішення щодо пріоритетних інвестицій приватного сектору в інформаційну сферу, стимулюють створення матеріальної, регіональної та соціальної інфраструктур (у цьому випадку порушується фундаментальний принцип невтручання держави у ринкові відносини). Державний контроль, його форми та методи можуть бути різними, але дилема «державна – ринок» виступає як соціально-політичний, а не виключно економічний паритет, на основі якого відтворюється політичне й економічне співробітництво держави та приватного сектору.

Міжнародний досвід формування і використання моделей економіки інформаційного типу свідчить про їх сприяння поширенню ідей науково-технічної революції, інноваційних технологій, формуванню сучасного універсального управлінського інструментарію з економічного регулювання розвитку пріоритетних галузей економічної діяльності. У зв'язку з цим доцільно уважно дослідити міжнародні моделі економіки інформаційного типу і застосувати окремі їх елементи для розбудови сталої економіки сучасної України.

Література:

1. Шкарлет С.М. Інформаційна економіка як основа соціально-економічної регенерації України / С.М. Шкарлет // *Економіка України*. –2014. – № 11. – С. 51 – 60.
2. Бжезинський З. Велика шахівниця. Америка: її провідна роль та геостратегічні орієнтири / З. Бжезинський // *Всесвіт*. –2001. – № 2. – С. 132 –140.
3. Шкарлет С.М. Інкорпорація домінант інформаційної економіки до механізму забезпечення сталого розвитку держави/С.М. Шкарлет // *Соціально-економічний розвиток регіонів в контексті міжнародної інтеграції*. –2014. – Т. 1. – № 13. – С. 45 – 53